Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004405

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузняк Богдан Васильович
2. Bohdan V. Kuzniak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-0380-1997

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 Стоматологія

Дата захисту: 10-08-2026

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15231

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55, 76.29.55.05

Тема дисертації:

1. Профілактика захворювань тканин пародонта в дітей підліткового віку

2. Prevention of Periodontal Tissue Diseases in Adolescents

Реферат/анотація:

1. Встановлено, що основними чинниками ризику розвитку гінгівіту у підлітків, які проживають у м. Чернівці, є незадовільний стан гігієни ротової порожнини (індекс OHIS понад 2,0 бала), наявність твердих зубних відкладень та шкідливі харчові звички. Виявлено значний вплив аліментарних та соматичних факторів: 47,3 % дітей харчуються без чіткої системи, 29,1 % мають супутні соматичні захворювання, що обтяжують перебіг гінгівіту. Зниження якості раціону (менше споживання молочних продуктів) негативно позначається на метаболічному фоні та підвищує ризик розвитку патології пародонта. Особливістю клінічного перебігу хронічного катарального гінгівіту в дітей, що мешкають у м. Чернівці, є виражений симптом кровоточивості. При огляді та визначенні індексу РМА у дітей віком 12 років, фіксуються менш виражені ознаки запального процесу, ніжу дітей 15 років; зміни стану тканин пародонта при зростанні ступеня тяжкості захворювання були однаковими у різних вікових групах. Встановлено розбалансування прооксидантно-антиоксидантної системи та домінування процесів пероксидації над процесами антиоксидантного захисту, що є одним із патогенетичних механізмів формування запального процесу в яснах: рівень малонового альдегіду

(236,42±15,30) мкмоль/мг білка, дієнових кон'югатів (1,42±0,85) мкмоль/мг, активність каталази становила (7,65±0,34) мкмоль/хв×мг білка, супероксиддисмутази – (0,63±0,017) ОД/ хв×мг білка. У дітей із хронічним катаральним гінгівітом встановлено зниження активності лізоциму на 21,29 %, рівня sIgA до (0,28±0,01) г/л, а також дисбаланс цитокінового профілю: підвищення прозапального IL1п та зниження протизапального IL4. Це свідчить про ослаблення місцевих гуморальних факторів захисту та формування умов для хронізації запального процесу. Розвиток ХКГ у дітей супроводжується вираженим дисбалансом білково-вуглеводних компонентів ротової рідини, а саме зменшенні загального вмісту глікопротеїнів до (0,08±0,002) мг/мл тлі зростання рівня загального білка до (5,62±0,24) г/л. Трансформація фракційного профілю глікопротеїнів полягає в інтенсивному підвищенні рівнів гексозамінів до (0,68±0,04) ммоль/л, сіалових кислот –(0,26±0,02) ммоль/л і фукози – (0,51±0,03) ммоль/л. Виявлено сильні та помірні достовірні кореляційні взаємовідношення між досліджуваними клінічними й параклінічними показниками, що вказує на вагомий вплив недостатності місцевих механізмів захисту ротової рідини на формування та прогресування патології тканин пародонта в дітей. На підставі комплексних клініко-лабораторних обстежень дітей груп спостереження теоретично обґрунтовано та практично розроблено метод профілактики й лікування хронічного катарального гінгівіту. Уперше запропоновано комплекс фармакологічних заходів, спрямованих на корекцію хронічного катарального гінгівіту, яка до загальноприйнятих лікувально-профілактичних заходів передбачає додаткове призначення місцевого пробіотичного препарату та перорального вітамінно-мінерального комплексу. Запропонований лікувальнопрофілактичний комплекс, що включав професійну гігієну, пробіотик «БіоГая ПроДентіс», вітамінний препарат «АлфаВіт школяр», довів високу ефективність: індекс РМА знизився з 37,11 до 1,13 %, кількість здорових секстантів зросла з (2,22±0,14) до (6,12±0,02). Віддалені результати підтвердили стабільне зниження клінічних проявів гінгівіту та покращення показників місцевого імунного захисту.

2. t was established that the main risk factors for the development of gingivitis in adolescents living in Chernivtsi are unsatisfactory oral hygiene (OHIS index over 2.0 points), the presence of hard dental deposits and harmful eating habits. A significant influence of nutritional and somatic factors was revealed: 47.3% of children eat without a clear system, 29.1% have concomitant somatic diseases that aggravate the course of gingivitis. A decrease in the quality of the diet (less consumption of dairy products) negatively affects the metabolic background and increases the risk of developing periodontal pathology. A feature of the clinical course of chronic catarrhal gingivitis in children living in Chernivtsi is a pronounced symptom of bleeding. When examining and determining the PMA index in children aged 12 years, less pronounced signs of the inflammatory process are recorded than in children aged 15 years; Changes in the state of periodontal tissues with increasing severity of the disease were the same in different age groups. An imbalance of the prooxidant-antioxidant system and the dominance of peroxidation processes over antioxidant protection processes was established, which is one of the pathogenetic mechanisms of the formation of the inflammatory process in the gums: the level of malonaldehyde was (236.42±15.30) μmol/mg protein, diene conjugates (1.42±0.85) μmol/mg, catalase activity was (7.65±0.34) μmol/min×mg protein, superoxide dismutase – (0.63±0.017) U/min×mg protein. In children with chronic catarrhal gingivitis, a decrease in lysozyme activity by 21.29%, sIgA level to (0.28±0.01) g/l, as well as an imbalance in the cytokine profile: an increase in pro-inflammatory IL1p and a decrease in anti-inflammatory IL4 were found. This indicates a weakening of local humoral protective factors and the formation of conditions for the chronicity of the inflammatory process. The development of CGH in children is accompanied by a pronounced imbalance of protein-carbohydrate components of the oral fluid, namely a decrease in the total glycoprotein content to (0.08±0.002) mg/ml against the background of an increase in the total protein level to (5.62±0.24) g/l. The transformation of the fractional profile of glycoproteins consists in an intensive increase in the levels of hexosamines to (0.68±0.04) mmol/l, sialic acids – (0.26±0.02) mmol/l and fucose – (0.51±0.03) mmol/l. Strong and moderate reliable correlations between the studied clinical and paraclinical indicators were found, which indicates a significant influence of the insufficiency of local mechanisms of oral fluid protection on the formation and progression of periodontal tissue pathology in children. Based on comprehensive clinical and laboratory examinations of children in the observation groups, a method for the prevention and treatment of chronic catarrhal gingivitis was theoretically substantiated and

practically developed. For the first time, a complex of pharmacological measures aimed at the correction of chronic catarrhal gingivitis was proposed, which, in addition to the generally accepted therapeutic and preventive measures, provides for the additional appointment of a local probiotic preparation and an oral vitamin-mineral complex. The proposed therapeutic and preventive complex, which included professional hygiene, the probiotic "BioGaia ProDentis", and the vitamin preparation "AlfaVit Shkolyar", proved highly effective: the PMA index decreased from 37.11 to 1.13%, the number of healthy sextants increased from (2.22±0.14) to (6.12±0.02). Long-term results confirmed a stable decrease in the clinical manifestations of gingivitis and an improvement in the indicators of local immune protection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Годованець ОІ, Кузняк БВ, Вітковський ОО, Мораараш ЮА. Оцінка чинників ризику розвитку захворювань тканин пародонта в дітей за даними анкетування. Іпіегтесііса і Іоитаї, 2024;2:11-4. ййрз://с1оі.огц/10.32782/2786- 7684/2024-2-2
- Годованець ОІ, Кіцак ТС, Кузняк БВ. Клінічна характеристика хронічного катарального гінгівіту в дітей віком 12-15 років. Український стоматологічний альманах. 2025;3:72-7. Ьирз://с1оі .огц/10.31718/2409-0255.3.2025.12
- Годованець ОІ, Кузняк БВ. Стан захисних механізмів ротової рідини за умов захворювань тканин пародонта в дітей віком 12-15 років. Іпіегтесііса і Іоитаї. 2025;4:16-9. 1ійрз://с1оі.огц/10.32782/2786-7684/2025-4-3
- Годованець ОІ, Кузняк БВ. Клінічна оцінка стану тканин пародонта в дітей під впливом лікувально-профілактичного комплексу. Клінічна стоматологія. 2025;4:78-83 1Шрз://доі.ощ/10-11603/2311 - 9624,2025.4.15973
- КоїеІЬап А, Кихпіак В, Каїизйпіак А. Скагасіегізііз огІке соигзе о£ таіп сіепіаі сіізеазез іп сЬіІсігеп сіерепсііпд, оп гНе луаіег саісіїтепі Ьазіпз о і' Ііге гіуєгз о£ Викоуупа ге§іоп. Ргосеес1іп§8 о£ Іпїегпайопаї Соп§гезз Ву ргото1іп§ ехсеїіепсе \уе ргераге Йіе Гиііиге; 2023 Маг 2-5; Іазі, Котапіа. Іазі; 2023.
- Годованець ОІ, Кузняк БВ. Профілактика захворювань тканин пародонта у дітей 12 та 15 років. В: Матеріали наук.-практ. конф. участю за участю молодих вчених Сучасні аспекти розвитку персоніфікованої медицини: виклики сьогодення і погляд у майбутнє; 2023 Лис 1-2; Чернівці. Чернівці, 2023.
- Годованець 01, Кузняк БВ. Вміст 8І§А в ротовій рідині дітей віком 12- 15 років, що мають захворювання тканин пародонта. В: Матеріали Наук.-практ. конф. з міжнар. участю Проблеми та перспективи стоматології та щелепно- лицевої хірургії в умовах сьогодення; 2023 Лис ЗО; Полтава. Полтава: ПДМУ; 2023.
- Кигпіак ВУ. Регіос1оп1о1о§іса1 зїаїиз оГ сНіІсІгеп а§ес! 12 апсі 15. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу Буковинського державного медичного університету; 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці, Чернівці: Медуніверситет; 2024, с.327.
- Годованець ОІ, Кузняк БВ. Профілактика захворювань тканин пародонта в дітей 12 та 15 років. В: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю Профілактика - запорука стоматологічного здоров'я нації; 2024 Лис ЗО; Полтава. Полтава: ПДМУ; 2024.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110122

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годованець Оксана Іванівна

2. Oksana I. Hodovanets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1889-3893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковач Ілона Василівна

2. Ilona V. Kovach

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5887-4136

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клітинська Оксана Василівна

2. Oksana V. Klitynska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9969-2833

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рощук Олександра Ігорівна

2. Oleksandra I. Roshchuk

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1877-1546

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Батіг Віктор Маркиянович

2. Viktor M. Batih

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7381-7981

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Бамбуляк Андрій Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бамбуляк Андрій Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Репчук Юлія Василівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна